

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานกองทุนชุมชน หมู่บ้าน : กรณีศึกษาของทุนชุมชนบ้านถวนหัก อำเภอ娘รอง จังหวัดบุรีรัมย์” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผสมกับ การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณะกรรมการบริหารกองทุนและสมาชิก กองทุนชุมชนบ้านถวนหัก อำเภอ娘รอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวนทั้งสิ้น 376 คน ซึ่งประกอบด้วย

1.1 คณะกรรมการกองทุนชุมชนบ้านถวนหัก จำนวน 13 คน
1.2 คณะกรรมการบริหาร โครงการที่ขยายเพิ่มขึ้น ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของ กองทุนชุมชนบ้านถวนหัก อำเภอ娘รอง จังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่

1.2.1 โครงการช่วยเหลือผู้สูงอายุ	จำนวน 25 คน
1.2.2 โครงการส่งเสริมอาชีพ	จำนวน 25 คน
1.2.3 โครงการส่งเสริมกิจกรรมเด็กเยาวชน	จำนวน 30 คน
1.2.4 โครงการร้านค้าชุมชน	จำนวน 25 คน
1.2.5 โครงการสวัสดิการชุมชน	จำนวน 20 คน
1.2.6 โครงการเกษตรพอเพียงชุมชน	จำนวน 20 คน
1.3 สมาชิกกองทุนชุมชนบ้านถวนหัก	จำนวน 218 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างการวิจัยที่เป็นสมาชิกกองทุนชุมชนบ้านถนนหัก อำเภอ娘รอง จังหวัดบุรีรัมย์ (หักคณะกรรมการกองทุนออกไป 13 คน) จึงมีจำนวน 363 คน ซึ่งการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยสูงจากตารางของยามานาเอน (Yamane's) ซึ่งประชากรคือสมาชิกกองทุนชุมชนบ้านถนนหัก 363 คน จะได้กลุ่มตัวอย่าง 190 คน ที่ความเชื่อมั่น .95 (อ้างถึงใน นิหารัตน์ ศิลปเดช, 2542, หน้า 112)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยเครื่องมือ 2 ชุด ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์ ประกอบการสนทนากลุ่ม (focus group) และ 2) แบบสอบถาม (questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.1 แบบสัมภาษณ์มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (open end) จำนวน 10 ข้อ ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นคุณลักษณะของคณะกรรมการกองทุนและสมาชิกกองทุน รวมทั้งประสิทธิภาพการดำเนินงานกองทุนชุมชนบ้านถนนหัก

1.2 แบบสอบถามซึ่งเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนชุมชนบ้านถนนหัก อำเภอ娘รอง จังหวัดบุรีรัมย์ เกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานกองทุนชุมชน ประกอบด้วย เนื้อหา 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นคำถามแบบเลือกตอบ (check list) เกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานกองทุนชุมชนบ้านถนนหัก อำเภอ娘รอง จังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของคณะกรรมการกองทุน 2) ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจของสมาชิกกองทุน 3) ปัจจัยด้านทัศนคติที่มีต่อกองทุนของสมาชิกกองทุน 4) ปัจจัยด้านแรงจูงใจไฟลัมทุธของสมาชิกกองทุน 5) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมและการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของสมาชิกกองทุน และ 6) ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากภายนอก ผู้วิจัยสร้างเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิกเกอร์ต (Likert's scale) โดยกำหนดค่าของคะแนน ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง มีคุณลักษณะหรือการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มีคุณลักษณะหรือการปฏิบัติในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง มีคุณลักษณะหรือการปฏิบัติในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีคุณลักษณะหรือการปฏิบัติในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง มีคุณลักษณะหรือการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพการดำเนินงานกองทุน มีลักษณะเป็นคำตามแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคริร์ต (Likert's scale) ซึ่งถูกกำหนดให้เกี่ยวกับประสิทธิภาพการดำเนินงานกองทุนชุมชนบ้านถนนหัก 4 ด้าน ได้แก่ 1) การถือหุ้น และการฝากเงินของสมาชิก 2) การให้บริการกู้ยืมเงินแก่สมาชิก 3) การจัดสรรเงินปันผลและการจัดสวัสดิการให้กับสมาชิกกองทุน และ 4) การขยายกิจกรรมของกองทุน โดยกำหนดค่าของคะแนนเป็นดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง มีประสิทธิภาพในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มีประสิทธิภาพในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง มีประสิทธิภาพในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีประสิทธิภาพในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง มีประสิทธิภาพในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 ข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของสมาชิกกองทุนชุมชนบ้านถนนหัก ซึ่งมีลักษณะเป็นคำตามปลายเปิดเพื่อให้สมาชิกกองทุนชุมชนบ้านถนนหักได้แสดงความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ ได้โดยอิสระ

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือวิจัย

การสร้างเครื่องมือวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านเพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย

2. สร้างแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานกองทุนชุมชนบ้านถนนหัก

3. นำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและความตรงตามเนื้อหา (content validity)

4. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาความถูกต้องเหมาะสม และคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

5.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันทา แก้วสุข

อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

5.2 นางกัญญา จุฑามณี

พัฒนาการอาชีวศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ

5.3 นายนรินทร์ คำโพธิ์

รักษาการ ผู้อำนวยการกองสวัสดิการและสังคม เทศบาลตำบลบางเส้าง

6. นำเครื่องมือวิจัยมาปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

7. นำเครื่องมือวิจัยไปทดลองใช้ (try out) กับสมาชิกกองทุนหมู่บ้านอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด จากนั้นนำมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น ตามวิธีการของ ครอนบาก (Cronbach's alpha coefficient) ซึ่งได้ค่าเท่ากับ 0.95

8. นำเครื่องมือวิจัยมาปรับปรุงอีกรอบหนึ่งก่อนนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจัดเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากโครงการบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี เพื่อขอความร่วมมือจากคณะกรรมการบริหารกองทุนและสมาชิกกองทุนชุมชนบ้านถนนหัก อำเภอ จังหวัดธนบุรีรับมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ประกอบการสนทนากลุ่มไปทำการสัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุนชุมชนบ้านถนนหัก และคณะกรรมการบริหาร โครงการที่ขยายเพิ่มเติมเวลาที่นัดหมายไว้โดยขอให้มีคณะกรรมการกองทุนจำนวน 6 คน และคณะกรรมการบริหาร โครงการที่ขยายเพิ่มเติมโครงการละ 2 คน รวมทั้งหมด 20 คน

3. นำเครื่องมือวิจัยไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างสมาชิกกองทุนชุมชนบ้านถนนหัก ตามกำหนดเวลาที่ได้นัดหมายไว้จำนวน 190 คน โดยผู้วิจัยใช้แจงและทำความเข้าใจกับผู้ให้ข้อมูลก่อนการเก็บข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ประกอบการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยนำทепปนาอุดความแล้วทำ การวิเคราะห์เนื้อหา ก่อนสรุปเป็นประเด็นสำคัญต่าง ๆ แล้วจัดหมวดหมู่เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของ การวิจัย

2. แบบสอบถาม ผู้วิจัยนำข้อมูลในแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องและความ สมบูรณ์ แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการแจงนับ ความถี่แล้วหาค่าร้อยละ (percentage)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับการบริหารกองทุนหมู่บ้าน มีลักษณะเป็น คำถามแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิกเกิร์ต (Likert's scale) ซึ่ง ตามเกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานกองทุนชุมชนบ้านถวนหัก ใน 6 ด้าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) จากนั้น แปลค่า เป็น ระดับความสัมพันธ์ของปัจจัยแต่ละด้าน และภาพรวม ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังนี้

1.00 – 1.49	หมายความว่า มีความสัมพันธ์ในระดับน้อยที่สุด
1.50 – 2.49	หมายความว่า มีความสัมพันธ์ในระดับน้อย
2.50 – 3.49	หมายความว่า มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง
3.50 – 4.49	หมายความว่า มีความสัมพันธ์ในระดับมาก
4.50 – 5.00	หมายความว่า มีความสัมพันธ์ในระดับมากที่สุดน้อย

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพการดำเนินงานของกองทุนชุมชนบ้านถวนหัก สำหรับผู้ที่ได้รับเงินเดือน จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD) จากนั้นแปลค่า เป็นระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานกองทุนชุมชนบ้านถวนหัก ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังนี้

1.00 – 1.49	หมายความว่า มีประสิทธิภาพในระดับน้อยที่สุด
1.50 – 2.49	หมายความว่า มีประสิทธิภาพในระดับน้อย
2.50 – 3.49	หมายความว่า มีประสิทธิภาพในระดับปานกลาง
3.50 – 4.49	หมายความว่า มีประสิทธิภาพในระดับมาก
4.50 – 5.00	หมายความว่า มีประสิทธิภาพในระดับมากที่สุดน้อย

ตอนที่ 4 ข้อมูลความคิดเห็นเพิ่มเติม และข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) แล้วสรุปเป็นประเด็นสำคัญ เพื่อนำผลที่ได้ไปสนับสนุนผลการวิจัยในตอนที่ผ่านมา จากนั้นแจงนักความถือของแต่ละประเด็น แล้วนำเสนอตามลำดับจากความถึมากไปหาน้อย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์โดยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistic) เพื่ออธิบายถึงลักษณะทางด้านส่วนบุคคลของกลุ่มประชากร คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ซึ่งได้แก่

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

$$\text{สูตร} \quad \frac{X}{N} \times 100$$

เมื่อ X = คะแนนที่ได้
 N = คะแนนเต็ม

1.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)

$$\text{สูตร} \quad \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} = ค่ามัธยมเลขคณิตของคะแนน
 $\sum X$ = ผลรวมของคะแนน
 N = จำนวนข้อมูล

1.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

$$\text{สูตร} \quad S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X$ = ผลรวมของคะแนน
 $\sum X^2$ = ผลรวมกำลังสองของคะแนน
 N = จำนวนข้อมูล

1.4 ค่าที (t-test) แบบ Dependent Sample

$$\text{สูตร} \quad t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{(n-1)}}}$$

เมื่อ t = ค่าสถิติที่ใช้ในการแจกแจงแบบ t
 D = ค่าผลต่างระหว่างคู่คะแนน
 N = จำนวนกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนคู่คะแนน

1.5 ค่าเอฟ (F-test)

$$\text{สูตร} \quad F = \frac{s_1^2}{s_2^2}$$

เมื่อ F = ค่าสถิติที่ใช้ในการแจกแจงแบบ F
 s_1^2 = ความแปรปรวนของข้อมูลที่มีค่าน้อย
 s_2^2 = ความแปรปรวนของข้อมูลที่มีค่าน้อย
 n_1 = จำนวนข้อมูลที่มีความแปรปรวนมาก
 n_2 = จำนวนข้อมูลที่มีความแปรปรวนน้อย

2. การวิเคราะห์โดยสถิติเชิงอนุนาณ (Inferential statistic) เพื่อทดสอบสมมติฐานแต่ละข้อสถิติที่ใช้ได้แก่

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient)

$$\text{สูตร } r_{xy} = \frac{N \sum_{i=1}^N X_i Y_i - \sum_{i=1}^N X_i \sum_{i=1}^N Y_i}{\sqrt{\left[\left(N \sum_{i=1}^N X_i^2 \right) - \left(\sum_{i=1}^N X_i \right)^2 \right] \left[\left(N \sum_{i=1}^N Y_i^2 \right) - \left(\sum_{i=1}^N Y_i \right)^2 \right]}}$$

r_{xy} หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว

N หมายถึง จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

$\sum_{i=1}^N X_i Y_i$ หมายถึง ผลรวมของผลคูณระหว่างตัวแปร X และ Y ของคนที่ 1 จนถึงคนที่ N

$\sum_{i=1}^N X_i$ หมายถึง ผลรวมคะแนนตัวแปร X คนที่ 1 ถึง N

$\sum_{i=1}^N Y_i$ หมายถึง ผลรวมคะแนนตัวแปร Y คนที่ 1 ถึง N

$\sum_{i=1}^N X_i^2$ หมายถึง ผลรวมกำลัง 2 ของคะแนนตัวแปร X ของคนที่ 1 ถึง N

$\sum_{i=1}^N Y_i^2$ หมายถึง ผลรวมกำลัง 2 ของคะแนนตัวแปร Y ของคนที่ 1 ถึง N